

Datatilsynet
postkasse@datatilsynet.no

Deres dato: 16.12.2020
Deres referanse: 20/04691-1

20. januar 2021

Svar på krav om redegjørelse for nettselskapers behandling av helseopplysninger

Vi viser til Datatilsynets brev av 16. desember 2020, der Glitre Energi Nett bes om å redegjøre for vår behandling av helseopplysninger i tilknytning til avanserte måle- og styringssystemer (AMS).

Bransjen har i mange år satt personvern i høysetet. Som en følge av personvernforordningen fra EU laget bransjen – med Energi Norge i spissen – en veileder for personvern i 2017 og en norm for personvern i 2018. Disse to dokumentene smeltet sammen til en bransjestandard¹ for personvern i 2020.

Lovgiver har pålagt alle nettselskap å installere AMS for måling av forbruk av elektrisitet i alle målepunkter innenfor eget konsesjonsområdet, jf. avregningsforskriften² § 4-1 første ledd. Forskriften unntar nettselskapene fra plikten til å installere AMS-målere³ i to type tilfeller, der «forbruket i målepunktet er lavt og forutsigbart», og der «installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker», jf. avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav a) og b). Det er sistnevnte unntaksalternativ som er relevant i denne sammenheng.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har i sin forvaltningspraksis lagt til grunn at en «vesentlig og dokumenterbar ulempe» skal forstås i helsemessig forstand, og krever at sluttbrukeren dokumenterer en slik ulempe ved framleggelse av en erklæring fra lege eller psykolog. Nettselskapene har ikke noe selvstendig ønske om å motta helseopplysninger, men må for å oppfylle myndighetenes dokumentasjonskrav og overholde forskriftsforpliktelsene kreve at sluttbrukere i slike tilfeller fremlegger erklæring fra lege eller psykolog. Glitre Energi Nett har ikke lovlig adgang til å innvilge fritak fra installasjon av AMS-måler utover de rammer forskriften og myndighetene har gitt nettselskapene.

¹ Se: www.energinorge.no/publikasjoner/rapport/2020/bransjestandard-personopplysningsloven/

² Forskrift om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (FOR- 1999-03-11-301)

³ Unntak fra installasjon av AMS-måler innebærer for oss at nettkunden får skiftet ut eksisterende strømmåler med en ny måler uten aktiv kommunikasjonsmodul (trådløs kommunikasjonsenhet).

Slik vi ser det er det personvernforordningens artikkel 6 nr. 1 om behandling som er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse samt artikkel 9 nr. 2 bokstav g) som i slike tilfeller er grunnlaget for behandlingen av legeerklæringer der dette mottas. Vi er åpne for å diskutere om anmodning om fritak framover kan dokumenteres på andre måter eller om andre uavhengige aktører kan motta denne dokumentasjonen og melde resultatet til nettselskapene, eksempelvis Datatilsynet eller RME. En eventuell endring i dokumentasjonskrav for innvilgelse av fritak må involvere RME siden nettselskapene må overholde avregningsforskriftens krav og RMEs forvaltningspraksis.

I kapittel 2 i bransjestandarden for personvern, under "Administrere kundeforhold", er helseopplysninger som mottas i forbindelse med eventuell anmodning om fritak fra aktive kommunikasjonsmoduler til AMS-målere nevnt som eksempel på særlig kategori personopplysninger som kan forekomme innen bransjen. For å ivareta kundenes interesser og minimere forekomst av slike opplysninger i bransjen, er det i kapittel 6 "Oppbevaring og sletting" fastsatt at slike helseopplysninger som eventuelt mottas, ikke skal oppbevares, men slettes/makuleres umiddelbart. Erfaringsmessig har det både vært praktisert at kunder har sendt legeerklæringen til nettselskapet og at kunder har framvist erklæringen til nettselskapets stedlige representant. I begge tilfeller har det i våre systemer kun blitt registrert at kunden er fritatt for aktiv kommunikasjonsmodul.

Datatilsynet stiller også spørsmål ved om dagens standard nettleieavtale også omfatter kommunikasjonsmodulen i måleren. Det følger av nettleieavtalens § 5-1, «Installasjon og drift av måleutstyr», at nettselskapene «bestemmer type måleutstyr, eier måleutstyret og har ansvaret for installasjon, drift og kontroll av dette». Nettselskapene har dermed full disposisjonsrett over sitt eget måleutstyr. For å kunne oppfylle alle forskriftsfestede funksjonskrav må en AMS-måler ha en kommunikasjonsmodul, jf. avregningsforskriften § 4-2. Kommunikasjonsmodulen er altså en nødvendig komponent i måleren, og er, sammen med måleren, å anse som «måleutstyr». Ved at nettleieavtalen omfatter «måleutstyr» er AMS-målere, med eller uten kommunikasjonsmodul, omfattet av gjeldende avtalevilkår. Nettselskapene har dermed avtalerettslig hjemmel til å installere AMS-målere med eller uten kommunikasjonsmodul. Bransjen er i ferd med å kunngjøre nye vilkår⁴ hvor dette tydeliggjøres/presiseres, men dette innebærer ingen materiell endring av vilkårene. For det tilfellet at Datatilsynet skulle mene at kommunikasjonsmodulen ikke er å kategorisere som måleutstyr, vil vi be om at dette avklares mellom Datatilsynet og RME.

Hvis Datatilsynet har spørsmål/kommentarer knyttet til bransjestandarden eller standard avtalevilkår, ber vi om at Datatilsynet kontakter Energi Norge for videre dialog.

⁴ Se: www.energinorge.no/publikasjoner/avtale/avtaler/

Med vennlig hilsen

Espen Lundberg Pedersen
Avdelingsleder Kunde

Monica Dos Santos
Seksjonsleder Kundeservice

Dokumentet sendes ut uten underskrift. Dokumentet er godkjent i henhold til interne rutiner.